

En kommentar om kvaliteten af 1801-folketællingen

Poul Thestrup efterlyser i artiklen »Folketællingers kvalitet – et absolut eller relativt begreb?« i sidste nummer af *Fortid og Nutid* en forklaring på, hvorfor jeg netop har valgt at beskæftige mig med folketællingen 1801 for Mandø. – Sagen er snarere, at Mandø har valgt mig, forstået på den måde, at jeg er født på Mandø, hvor min mors slægt stammer fra. Men selv om dét i første række gav stødet til min interesse for Mandøs historie, spiller det også ind, at min far er født på Fanø og har hele sin slægt der, d.v.s. at der på begge sider er en lang søfartstradition. Endelig betød læsningen af den litteratur, der findes om naboerne Fanø og Rømø, at jeg besluttede mig for at undersøge og skrive om forholdene på Mandø, der er så meget mindre og har betydeligt færre indbyggere, og måske især om, hvilke forskelle dette kunne medføre for søfartsmiljøets udvikling på øen i løbet af 1700-tallet og op til afslutningen af napoleonskrigene.

Undersøgelsen af folketællingen 1801 for Mandø har simpelthen sin oprindelse i min undren over, at jeg ved min familierekonstitution ikke kunne finde personer i denne tælling, som jeg vidste måtte have boet på øen på det tidspunkt. Jeg fandt det rimeligt at bringe resultatet af undersøgelsen frem for et større forum, ikke blot som et bidrag til diskussionen om folketællingers pålidelighed i almin-

delighed, men også for at gøre opmærksom på manglerne ved denne folketælling i særdeleshed.

Især Thade Petersens »Rømø« og N. M. Kromanns »Fanøs Historie« har efterladt det indtryk hos mig, at man nemt kan komme til at betragte »sin« ø som noget specielt og isoleret. Mandø er utvivlsomt også speciel i visse henseender, bl.a. de arkivalske, hvor den kan være endda meget svær at finde. Problemet bliver let at bedømme, hvor grænsen går for det »specielle«, og der har jeg savnet tilstrækkeligt generelt, landsdækkende materiale at foretage en vurdering ud fra. På den baggrund skal man se »hjetesukket« i slutningen af min artikel. Jeg havde ikke ventet så omgående en reaktion, men er glad for Poul Thestrups artikel, der besvarer flere af de spørgsmål, jeg har savnet svar på (og noget kunne jo tyde på, at Mandø faktisk, i hvert fald hvad angår folketællingen 1801, er ret speciel!). Artiklens emne er efter min mening et eksempel på den værdi, faghistorikernes fremlæggelse af undersøgelser og forskningsresultater har for os lokalhistorikere. Vi har brug for rigshistorien til at sætte lokalhistorien ind i en større sammenhæng, hvis vi ikke skal stirre os alt for blinde på vores egen lille Hassan.

Musse Beck.